

ARCHITEKT ODPADU 85 minut, s titulky

Američana Michaela Reynoldse lze bez nadsázky a také bez urážky nazvat nejvýznamnějším světovým architektem odpadu. Přes tři desítky let s úspěchem staví velmi levné domy, které disponují vlastním zdrojem energie, vody i tepla. K jejich stavbě používá pneumatiky, plechovky od piva a skleněné láhve. Tato překvapivě skvěle fungující alternativa bydlení z dílny vystudovaného architekta a zastánce trvale udržitelného rozvoje z Nového Mexika přesto, anebo spíš právě proto, v USA neustále naráží na různé byrokratické překážky. Celé tři roky zaznamenával režisér jeho boj s americkými úředníky. Vypravil se s ním a s jeho partou podobně nadšených spolupracovníků i na tsunami zcela zničené Andamanské ostrovy, kde se jejich levná a účelná domky setkaly s velkým nadšením. *Velká cena Ekofilmu a Cena diváků - Mezinárodní porota ocenila mimořádně poutavé a vysoce profesionálně zpracování filmu. V situaci, kdy celosvětově globalizační konzum zaplavuje zeměkouli horami odpadků, je velmi důležitá každá aktivita jedince, v tomto případě Michaela Reynoldse, namířená obráceným směrem.*

POŽEHNANÝ HNŮJ – NEOBYČEJNÝ PŘÍBĚH HOVÍNKA 52 minut, s titulky, Francie

Jediná kráva dokáže za rok vyprodukovat až 65 000 litrů hnoje. To dokazuje, jak důležité je vyměšování v životě krávy. Hnůj, hovno, mrva, bobky, lejna, koláče... Přestože pro ně máme barvitý slovník, zvířecí výkaly jsou celkem fuj a nehodí se jako téma konverzace. Takže kdykoliv to bude možné, použijeme voňavé krycí jméno: Růže. Ve světě zvířat není růže jen voňavý hold všerejšímu obědu. Může přilákat potravu nebo informovat o nově příchozích. Ale lidé mají také dobrý nos na používání této cenné hmoty. Lidé objevili mnoho různých užitečných způsobů, jak nakládat s našimi vonícími přáteli. Hnojivo, stavební materiál, mýdlo, zkrášlující přípravky, káva... zdá se, že jejich použití nezná mezí. Tak se s námi vydejte na objevitelskou cestu za kyticí růží. *Zvláštní cena mezinárodní poroty Za zábavné pojetí nepříliš atraktivní až tabuizované tematiky, přičemž zůstává zachován vysoce edukativní charakter filmu.*

KOMU PATŘÍ MOŘE? ZÁPAS O POSLEDNÍ ZDROJE 50 minut, s titulky, Německo

Hlubinné pláně byly doposud považovány za mrtvou pouštinu. Dnes ale výzkumníci objevují tisíce metrů pod hladinou obrovské zásobárny surovin – zlata, mědi, ropy a plynu. Tento dokument poprvé ukazuje projekty, jejichž cílem je využít bohatství hlubin. V hlubinách neexistují pevné hranice. Hrozba politického konfliktu, změn v mezinárodní rovnováze a environmentálních škod je skutečná a blízká. *Cena v kategorii publicistika, zpravodajství - Za brilantní zachycení nového ekologického problému, který může vyústit v rozsáhlý mezinárodní konflikt.*

AFGHÁNSKÉ ŽENY ZA VOLANTEM 57 minut, s titulky, Slovensko

Touha po svobodě je základním znakem lidskosti na celém světě. Liší se však svým charakterem a způsobem naplnění. Ženy v Afghánistánu se pokoušejí získat řidičský průkaz jako první krok k získání osobní svobody. Je však afghánská společnost připravená na ženy za volantem? Mladá talentovaná režisérka Sahraa Karimi ve svém filmu klade podobně naléhavé otázky. Sahraa se narodila a vyrostla v Kábulu, po letech života v Evropě se však vrací do rodné krajiny a sleduje život několika žen, které se pokouší získat řidičský průkaz. Jejich důvody a motivace jsou často dané rozdílným věkem, společenským postavením či rodinným zázemím. Sahraa se noří do jejich životů, plánů, hovoří o náboženství i rodinných tradicích, vysvětluje, proč je jejich cesta za řidičským „uměním“ zároveň i cestou za vlastní svobodou. *Cena za dokument - Odůvodnění poroty: Za citlivé zmapování ženské otázky v patriarchálním systému třetího světa, který i na prahu 21. století staví mnohdy celou ženskou populaci do podmínek nedůstojných života.*

QUARKS A SPOL.: AKROBATI VE VZDUCHU - FANTASTICKÉ DOVEDNOSTI PTÁKŮ 45 minut, s titulky, Německo

Ptáci jsou skutečně velmi inteligentní, mají svůj vlastní GPS zabudovaný v zobáku a 7.500 kilometrů uletí bez mezipřistání. Quarks a spol. ukazuje, jakých neuvěřitelných výkonů jsou ptáci schopní a odpovídá na následující otázky: Jak stěhovaví ptáci dokáží přizpůsobit své migrační chování klimatickým změnám v neskutečně krátké době? Jak ptáci využívají magnetické pole Země pro orientaci? Jak se učí zpívat? Quarks a spol. ukazuje sovy a krkavce u očí, hledá poštolku obecnou, sojku obecnou a vzácné zpěvné ptáky ve městě a představí neobyčejný experiment: Jak to vypadá ve skutečnosti s orlím zrakem? *Cena za vědecký, vzdělávací pořad - Za precizně zpracovaný populárně-vědecký pořad, jehož kvality podtrhují unikátní obrazové záběry.*

EVROPSKÉ PEXESO 14 x 3 minuty, ČR

Nový animovaný cyklus České televize, jehož cílem je seznámit zábavnou a hranou formou nejmenší diváky s členskými zeměmi Evropské unie. Prvních 14 dílů představí jednotlivé země Evropské unie – Maltu, Itálii, Finsko, Slovensko, Belgie, Lucembursko, Španělsko, Litvu, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Estonsko, Německo, Lotyšsko. Dva dětské hlasy nejdříve hádají, o jaké zemi si budou povídat, a poté ji dětsky okomentují. *Cena za volnou tvorbu - Za půvabné, hravé i objektivně přiblížení zemí Evropské unie i generaci nejmenších diváků.*

MARŤAN SPASITEL 3 minuty, beze slov

Ani marťanovi nesevědí prostředí naší znečištěné planety. Onemocní a je nucen svými vlastními prostředky planetu očistit, aby se uzdravil. Autorem animovaného filmu je teprve čtrnáctiletý Tomáš Daněk. *Cena vyhlásovatelů - Ministerstva životního prostředí Za mimořádně profesionálně vyspělý umělecký projev čtrnáctiletého autora. Cena se uděluje i jako pozitivní motivace pro další autorovu tvorbu.*

EKOZLOČINY: ZABIJÁCI OZÓNU 52 minut, s titulky

Film popisuje ničení ochranné ozónové vrstvy v atmosféře Země. V roce 1987 přijala světová společnost „Montrealský protokol“ a zakázala výrobu freonů v pohonných hmotách a chladicích směsích. Tyto chemické látky jsou považovány za hlavního původce ozónové díry. Tento milník v historii veřejnost nadšeně přivítala. Montrealský protokol byl považován za neúspěšnější dohodu v ochraně přírody, která kdy byla uzavřena. Nikoho tenkrát ani nenapadlo myslet na nelegální obchod s freony a na zapojení organizovaného zločinu. *Cena vyhlásovatelů - statutárního města České Budějovice - Za scénáristicky brilantní pojetí, které poutavě přibližuje ekologický apel způsobem téměř detektivním.*

BHŮTÁN – HLEDÁNÍ ŠTĚSTÍ 33 minut, slovensky

Říká se, že na Bhútán zapomněli lidé, ale nikdy ne bohové. Starodávné horské království, vtěsnané mezi indickým Assámem a čínským Tibetem, domorodci nazývají po svém – Zem hřmícího draka. Putování zapomenutou krajinou, ve které lidé uctívají vše živé, je vyprávěním o štěstí. Vnitřní pokoj je tady cennější než hon za materiálním světem a harmonie s přírodou je všemu nadřazený princip. Dobrý král se stará o blaho poddaných. Místo hrubého domácího produktu upřednostňuje „hrubé domácí štěstí“. Malé himalájské království si totiž v křehkém vnímání štěstí zvolilo zvláštní cestu. Možná, že správnou. *Cena vyhlásovatelů - Jihočeského kraje - Za přiblížení svérázného protikladu k současnému civilizačnímu shonu moderního světa.*

MONSANTO, VÁŠ VELKÝ BRATR V PODNIKÁNÍ 109 minut, s titulky, Francie, Kanada a Německo

Investigativní angažovaný dokument, který zkoumá drsný mechanismus moderní ekonomiky a globalizace na případové studii nadnárodní agrochemické společnosti Monsanto, která ovládá 90 % trhu s geneticky upravovanými potravinami. Monsanto se objevuje v novinových titulcích od svého vzniku v roce 1901 a zaujímá první místo v žebříčku největších znečišťovatelů v historii průmyslu: výrobou polychlorovaných bifenyly a herbicidů s devastující účinností jako je Roundup. Představte si, že byste museli vysvětlit význam kapitalismu na začátku 21. století svým dětem: přiliv a odliv kapitálu, nekontrolované exponenciální držení akcií, investice naslepo a nehumánní finanční trhy; prostě světová ekonomika dnes. Není to snadné, ale přesto by stačilo mít případovou studii, aby bylo vše jednoduché a jasné. *Cena vyhlásovatelů – občanského sdružení EKOFILM - Za důrazné a hlasité pojmenování závažných ekologických problémů, které se mnohé země snaží umlčet.*

NATURA BOHEMICA 28 minut ČR

Putování za přírodními klenoty České republiky – od luk, rybníků a lesů v nížinách, přes pískovcová skalní města a tajemná rašeliniště v podhůří až po severskou tundru na hřebenech nejvyšších českých hor. *Cena vyhlásovatelů – města Český Krumlov - Za zachycení těch nejmenších a nejobyčejnějších přírodních detailů, které kamera povýšila na obrazovou báseň.*

SLZY KONGA 40 minut,

„Když jsme dorazili do tábora Hutuů, našla jsem tam svého bratra, kterého zajali při přepadení vesnice. Byl přivázaný ke stromu. Několik vojáků mne znásilnilo před jeho očima. Pak ho začali mučit. Postupně mu uřezávali všechny končetiny, pak hlavu. Celou dobu mne nutili, abych se dívala, nemohla jsem vůbec nic dělat...“ (Siska, 25 let, východní Kongo). Dokumentární film natočený v průběhu eskalace bojů v Demokratické republice Kongo v listopadu 2008 ukazuje dramatické příběhy tanních žen a dětí. Příčinou neštěstí země je paradoxně její bohatství – zejména zásoby koltanu, nerostu, bez něhož se dnes neobejde žádný mobilní telefon ani notebook. Koltanový byznys roztáčí v Kongu spirálu smrti, z níž není úniku. Výsledkem jsou statisíce znásilněných žen a dětí. Snímek popisuje cestu dvou českých novinářek – Lenky Klicperové a Olgy Šilohové, které se vydaly do zapadlých vesnic oblasti Bunyakiri, kterou ovládají Hutuové. Ti, kteří před 15 lety utopili v krvi sousední Rwandu... *Cena studentské poroty - Členy studentské poroty oslovil film Slzy Konga sugestivním zachycením utrpení obyčejných lidí, především šokujícího postavení žen ve společnosti, na pozadí boje o moc nad nerostným bohatstvím této země. Porota také oceňuje odvalu autorek zpracovat toto nelehké téma, o kterém je v naší společnosti malé povědomí a stojí na okraji zájmu.*

Filmy, které sice nezískaly ocenění, ale přesto stojí za to, je vidět

EKOPRŮKOPNÍCI - 11 OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE 17 minut ČR

Dokumentární cyklus nastiňuje některé alternativy ekologičtějšího a šetrnějšího přístupu k životu, které může ve vlastním životě uplatňovat každý z nás. Tento díl nás seznámí s problematikou obnovitelných zdrojů energie. Cyklus by měl přispět k vnímání úspornějšího způsobu života a být nenásilnou inspirací pro každého diváka. Jednotlivými díly nás provází sociální ekolog Václav Cílek.

ČOUD 3 minuty ČR

Krátký kreslený příběh o nerovném boji milovníka květin se zákeřným a všudypřítomným čoudem velkoměsta.

DEVĚT A PŮL: DEŠTNÝ PRALES 1.díl a 2.díl 11 + 10 minut ČR

Nolberto je třináctiletý Indián kmene Awa. Spolu s rodinou bydlí v deštném pralese v Ekvádoru. Malin je navštívila a dívala se, jakým způsobem žijí. Nolberto jí ukázal, kam chodí do školy, jestli má vlastní pokoj a co má rád k obědu. K tomu Malin zjistí, proč je Nolbertova rodná země v ohrožení. Zjistili jsme toho hodně o tom, jak Norbert žije, ale také jsme se dozvěděli, že dochází ke změnám přírodního prostředí. Pralesy jsou ničeny a místo nich se pěstují palmy. Jejich olej patří mezi nejčastěji vyráběné jedlé oleje a je tudíž velice výnosný. Malin vysvětluje, proč má odlesňování vliv na podnebí a proč se to týká i nás. Televizní pořad určený starším dětem ukazuje souvislost mezi chováním Evropanů a životem ve vzdálené Jižní Americe.

EKODOMY 52 minut ČR

Pořad nás provází různými přístupy k ekologickému bydlení počínaje domy z přírodních materiálů a konče technologickými řešeními na úsporu energie. Bydlení vnímají autorky dokumentu jako podstatnou část životního stylu, do nějž zahrnují i vztah k přírodě, okolní zástavbě a komunitě. Život nekončí na prahu stavby, ale postupuje do zahrádky a dál do okolní krajiny. Ekologicky se dá bydlet nejen na venkově, jak ukazují majitelé roubeného domu v Jizerských horách, ale i v činžovním domě v Praze. Svůj názor a zkušenost s tématem připojují přední čeští architekti Aleš Brotánek a Petr Suske.

PŘIDEJ SE: JESENICKÉ PODZEMÍ 14 minut ČR

V pořadu z cyklu „Přidej se“ provází diváky zoolog a geoložka Správa chráněné krajinné oblasti Jeseníky po dávných rýžovištích zlata a po zlatých, ale také opuštěných dolech na železnou rudu, kde jsou dnes evropsky významná zimoviště netopýrů. Divák má možnost nahlédnout do podzemí Jeseníků, které má samo o sobě obrovskou historickou hodnotu.

KAMZÍK HORSKÝ TATRANSKÝ 12 minut Slovensko

Žáci základní školy v doprovodu lesního pedagoga navštíví muzeum Tatranského národního parku v Tatranské Lomnici, kde jim během vyprávění v představeních ožívá vystavený exponát jedinečného tatranského živočicha - kamzíka horského tatranského, který jim vypráví o svém životě.

MOUDRONOS – CHLEBA 17 minut ČR

Klaun Moudronos nás provází historií výroby chleba.

OTESÁNKOVO SVĚDOMÍ - 28 minut ČR

Projekt Otesánkovo svědomí byl určen pražským školákům ve věku od 8 do 15 let. Během tří víkendových workshopů se mohli zamyslet nad vlastní odpovědností a souvislostmi svého života s okolím a zároveň si vyzkoušet různé animační techniky. Výsledkem jsou krátké animované filmy, které představují osobitý pohled dětí na konzumní společnost, vlastní životní styl i malá ponaučení k dětskému vnímání toho, co nazýváme udržitelný rozvoj.

OTRÁVENÁ GENERACE 25 minut ČR

Daniela Gébová ve svém dokumentárním filmu originálním způsobem zkoumá přítomnost jedů v našem těle i v našem životě. Upozorňuje na to, že naše moderní civilizace s sebou nepřináší pouze větší pohodlí, dlouhověkost, nové vynálezy a technologie jak si co nejvíce zjednodušit a zpříjemnit život, ale že existence člověka je zároveň ohrožena skrytým nebezpečím jedů, které jsou součástí všech civilizačních vymožeností.

TA NAŠE POVAHA ČESKÁ: KDYŽ ZVÍŘE TRPÍ 26 minut ČR

Pořad mapuje problematiku týraných nebo odložených zvířat z pohledu jednotlivců i organizací, které se věnují jejich ochraně. Psi i kočičí útulky mají poměrně velkou publicitu, ale Češi zapomínají na hospodářská zvířata odsunutá do míst, kde nejsou jejich podmínky tolik na očích. Zřejmě nejmenší pozornost se pak upíná k hromadnému „skladování“ kaprů před Vánoci. Jaký dopad mají oznámení na krajské veterinární správy a jaký je vůbec postoj k této problematice v naší společnosti?

VZHŮRU DOLŮ: DO NITRA TUROLDU 19 minut ČR

Nedávno zpřístupněná jeskyně Na Turoldu v kopci u Mikulova je úplně jiná než většina jeskyní v České republice. Vápencový kopec byl po staletí devastován těžbou vápence, lom posléze sloužil jako skládka, přesto je nyní na jeho území vyhlášena malebná rezervace. Samotná jeskyně patří díky svým ostrým hranám a nebezpečným puklinám k nejtěžším speleologickým lokalitám v ČR. Na stěnách jeskyně nalezneme namísto krápníků excentrické útvary krystalického kalcitu, díky kterému se turoldská výzdoba proslavila. Kráčet Turoldem je jako procházet se po dně jurského moře.

VZHŮRU DOLŮ: PO STOPÁCH ČLOVĚKA 19 minut ČR

Podzemní továrna, vojenský kryt či ozdravovna – co tohle má společného s jeskyněmi? I tyto podoby na sebe jeskyně braly v průběhu věků. Arnošt Goldflam a Josef Polášek se oklikou přes brněnské muzeum Anthropos vydávají do Moravského krasu, po stopách člověka. V jeskyni Pekárna se zajímají o život neandrtálců i o umění, které je jeskyněmi inspirováno. Před Výpustkem překvapí Josefa Poláška vojenský bunkr: realita válečných a poválečných let. Jeskyně však nesloužily pouze k destrukci. Císařská jeskyně u Ostrova u Macochy je dnes přebudována na plicní ozdravovnu pro děti.

VZHŮRU DOLŮ: ZA POVĚSTMI ZLATÉHO KONĚ 19 minut ČR

Místo starých bohyní a legend o loupežnících. To je krajina Českého krasu, do níž se vydávají „tata“ Arnošt Goldflam, jeho „kluk“ Josef Polášek a tentokrát i jejich „děčka“. Inspiraci k výletu získali v paleontologické sekci Národního muzea, kde je zaujala zmínka o opičí kosti nalezené na Zlatém koni. Samotná Koněpruská jeskyně se svou unikátní růžicovou výzdobou s vrstvami opálu, starými kosterními nálezy i pozůstatky středověké penězokazecké dílny podněcuje fantazii všech správně naladěných duší. Arnošt Goldflam neopomene zmínit i další legendy, které mají svůj původ v době keltské a praslovanské.

VZHŮRU DOLŮ: ZA TAJEMSTVÍM PUNKVY 19 minut ČR

Stačí se zvednout od stolu v obývacím pokoji, vydat se těsně za město a dobrodružství je tady. Přesně to zjišťují dva hlavní hrdinové netradičního vlastivědného cyklu: Arnošt Goldflam v roli čínorodého tatínka na penzi a jeho syn, představovaný Josefem Poláškem. Vydávají se na sever Moravského krasu pátrat po vzniku podzemní říčky Punkvy. Nahlédnou díky speleologům i do věčně temných prostor veřejnosti nepřístupné Amatérské jeskyně a sestoupí na dno světoznámé propasti Macocha, aby pak na lodičce dopluli až k dennímu světlu.

VZHŮRU DOLŮ - DO RUDICKÉHO PROPADÁNÍ 18 minut ČR

Rozebraný chřtán Rudického propadání ochotně zhlitne vody Jedovnického potoka i čepici Josefa Poláška. Ten se svým „tatou“ Arnoštem Goldflamem opět touží proniknout do nitra země. Mají to však tentokrát komplikované, protože do Rudického propadání je běžnému návštěvníkovi vstup odepřen. Desítky metrů nebezpečných vertikálních zebříků, vodopády a tůně jsou lahůdkou jen pro skutečné speleology. To však naše hrdiny neodradí: s pomocí GPS navigace sledují klikatící jeskyně po povrchu. K velkému překvapení je cesta dovede i do místní hospody, přímo pod ní se totiž nachází jeden z velkých domů

VZHŮRU DOLŮ - DO CHÝNOVSKÝCH MRAMORŮ 18 minut ČR

Chýnovská jeskyně byla ve druhé polovině 19. století naší největší známou jeskyní na západ od Moravského krasu a také jeskyní prvně zpřístupněnou k pravidelným turistickým prohlídkám. Přes veškerou devastaci území, kterou má na svědomí těžba vápenců, si krajina zachovala romantický charakter. Jeskyně vyhloubená vodou na stětu mramorů a vyvěřelých hornin je i z geologického hlediska unikátní. Mramor, na rozdíl od vápence, je jen obtížně rozpustný, proto v Chýnovské jeskyni téměř nejsou krápníky, zato je celá prostora tvarově podobná baroknímu chrámu plnému ostrých výběžků a lomených oblouků

VZHŮRU DOLŮ: ZBRAŠOVSKÝM ARGONITEM 18 minut ČR

Arnošt Goldflam a Josef Polášek, jako otec a syn, nás zábavnou formou provází našimi známými i neznámými jeskyněmi

ZELENOMODRÁ VRÁNA 8 minut ČR

Tento díl cyklu „Příběhy z přírody“ sleduje mandelíka hajního, který vypadá jako zelenomodrá vrána a z našeho území už zcela vymizel. Patří mezi nejpestřejší skupinu ptáků s podivným zoologickým názvem - srostloprstí.